

НИД “ИНДУСТРИАЛЕН ФОНД” АД

ПРАВИЛА ЗА ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

С настоящите Правила се урежда организацията по управлението на риска в НИД „Индустиален фонд“ АД (Дружеството, НИД), правилата, процедурите за установяване, наблюдението, оценяването и управлението на рисковете, свързани с инвестициите.

Наблюдението, измерването и управлението на инвестиционните рискове се извършва въз основа на разпоредбите на Закон за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ), Наредба № 44 на КФН от 20.10.2011 г. за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, управляващите дружества, националните инвестиционни фондова и лицата управляващи алтернативни инвестиционна фондове (Наредба 44), Международен стандарт за финансово отчитане 9 (МСФО 9) „Финансови инструменти“, както и стриктното спазване на настоящите Правила.

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящите Правила регламентират модела за идентифициране, измерване, анализ и управление на рисковете, свързани с инвестициите на НИД „Индустиален фонд“ АД, като същите са част от инвестиционната политика на НИД.

Чл. 2. НИД идентифицира и измерва всички рискови фактори, свързани с отделните инструменти в портфейла си, след което измерва общата експозиция на портфейла към тези фактори и взема решения за лимити, толерантност и управление на рисковете.

II. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Чл. 3. (1) Организационно, управлението на риска има следната основна йерархична структура:

1. Съвет на директорите;
2. Изпълнителен директор;
3. Звено за управление на риска.

(2) С цел единни действия, свързани с процесите по управлението на риска, структурата по ал. 1 се допълва и с координиращата роля, изпълнявана от инвестиционния консултант, с който Дружеството има сключен договор, съгласно чл. 172, ал. 3 от ЗДКИСДПКИ и чиито непосредствени функции, са паралелни и допълващи на функциите по чл. 6, т. 2, т. 3 и т. 5, изпълнявани от Зеното за управление на риска.

Чл. 4. Съветът на директорите има следните отговорности по управление на риска:

1. Приема правила за управление на риска и при необходимост ги актуализира.
2. Определя общата рисковата политика на НИД.
3. Контролира процесите по управлението на риска и при необходимост предприема съответни оптимизационни мерки.
4. Извършва периодичен ежегоден преглед на политиките и стратегиите за управление на рисковете.

Чл. 5. Изпълнителният директор на НИД има следните отговорности по управлението на риска:

1. Организира дейността на Дружеството по управление на риска.
2. Взема решения за кадрово, софтуерно и друго осигуряване на дейностите по управление на риска.
3. Контролира съблюдаването и спазването на установените рискови лимити.
4. Ведно със Звеното за управление на риска следи текущо за прилагането и спазването на настоящите Правила.
5. Компетентен е да взема решения относно намаляване на позиции, заемани по решение на инвестиционния консултант и за промяна в диверсификацията на активите на

Дружеството, в рамките на инвестиционната му политика.

6. Следи за съответствие на използваните и прилагани процедури по измерване, наблюдение и оценка на риска.

Чл. 6. Звеното за управление на риска действа независимо от другите звена в НИД, отчита се пряко пред Съвета на директорите и има следните функции:

1. Разработва и внедрява системата за управление на риска.
2. Непосредствено текущо извършва действия по наблюдение, отчитане контрол и управление на рисковете.
3. Контролира спазването на установените рискови лимити и уведомява Съвета на директорите при надвишаването им.
4. Изготвя тримесечни отчети за състоянието на рисковите експозиции, в т.ч. спазването на определените лимити.
5. Извършва проверка на методите за оценка на риска и прави предложения до Съвета на директорите, относно актуализиране на настоящите Правилата.

III. ИДЕНТИФИКАЦИЯ И ИЗМЕРВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА И ИНВЕСТИЦИИТЕ

Чл. 7. (1) Процесът по установяването, анализирането и наблюдаването на рисковете има за цел да редуцира влиянието на външните и вътрешните рискови фактори върху инвестициите, включително на рисковете, произтичащи от макроикономическата среда.

(2) Процедурите за управление на рисковете включват: идентификация; оценка; избор на стратегия по отношение на риска; предложения за намаление степента на риска; контрол относно нивото на риск.

(3) Оценяването, анализа и мониторинга на рисковите фактори се извършва от специализирано Звено за управление на риска.

(4) Във връзка с всички рискове, НИД извършва следните действия:

1. Установява адекватни организационни мерки, процеси и техники за измерване на рисковете, които гарантират, че рисковете са точно установени въз основа на надеждни данни;
2. Извършва периодичен преглед и при необходимост оптимизира техниките за измерване на риска;
3. Установява и прилага система от вътрешни рискови ограничителни прагове, която осигурява съответствие с рисковия профил на НИД и гарантира, че за Дружеството, текущото равнище на риск отговаря на допустимото ниво;
4. Извършва при необходимост периодични бек тестове за преглед на валидността на мерките за измерване на риска, включващи прогнози и оценки, базирани на модели;
5. Извършва при необходимост периодични стрес тестове и сценарийни анализи, с цел подготовка за извършване на действия в случай на настъпване на рисковете, възникващи от потенциални промени в пазарните условия, които може да повлияят неблагоприятно на Дружеството;
6. Установява, и поддържа подходящи процедури, които осигуряват предприемането на навременни коригиращи действия в най-добрия интерес за Дружеството и акционерите му.

Чл. 8. (1) Рисковите фактори, които оказват влияние върху инвестициите НИД са:

- а) пазарен риск - възможността да се реализират загуби поради неблагоприятни изменения в цените на ценни книжа, пазарните лихвени проценти, валутни курсове и други.
- б) кредитен риск - възможността от намаляване на стойността на позицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите в които те извършват дейност;
- в) операционен риск - възможността да се реализират загуби, свързани с грешки или несъвършенства в системата на организация, недостатъчно квалифициран персонал, неблагоприятни външни събития от нефинансов характер, включително и правен риск;
- г) ликвиден риск - възможността от загуби от наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения;

- е) риск от концентрация - възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към емитенти, групи свързани емитенти, емитенти от един и същ икономически отрасъл, географска област или свързани и съща дейност, което може да причини значителни загуби, както и рискът, свързан с големи непреки кредитни експозиции.

(2) Компонентите на пазарния риск са:

- лихвен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга поради изменение на нивото на лихвените проценти;
- валутен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга или депозит, деноминирани във валута, различна от лев и евро, поради изменение на курса на обмяна между тази валута и лева или евро;
- ценови риск, свързан с инвестиции в акции или други дялови ценни книжа - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

IV. ПАЗАРЕН РИСК

Чл. 9. (1) НИД измерва лихвения чрез използването на дюрация.

(2) Дюрацията е основна мярка за чувствителността на дадена ценна книга към изменението на нивото на лихвените проценти. НИД използва и метода на модифицираната дюрация, за да измери лихвения риск.

(3) Като праг на лихвения риск, Дружеството не определя предварително заложили максимални стойности на дюрация, модифицирана дюрация (средна модифицирана дюрация) за различните дългови експозиции. Конкретните лимити са предмет на оперативното решение, в зависимост от индивидуалните характеристики на всяка експозиция.

Чл. 10. (1) НИД измерва валутния риск за всяка валута, различна от лев и евро.

(2) Валутният риск се измерва чрез използване на историческата волатилност на курса на съответната валута към лева или еврото.

(3) Общият праг за всички нехеджирани валутни експозиции (различни от левови и евро) е 40 на сто от нетната стойност на активите на Дружеството, във всеки един момент.

Чл. 11. (1) НИД измерва ценовия риск, свързан с инвестиции във финансови инструменти чрез поне един от приложимите за съответния пазар методи:

1. Историческа волатилност на съответната позиция, измерена чрез стандартно отклонение;
2. Стандартното отклонение на избрания индекс на пазара, като заместител при цялостния анализ на портфейла;
3. Ковариация на възвръщаемостта на финансовите инструменти и техните тегла;
4. β -коефициенти спрямо индексите на съответните пазари, с цел анализиране изменението на цените на акциите спрямо Бенчмарк;
5. Определяне на корелационната зависимост между изменението на цените на финансовите инструменти.

(2) НИД не определя предварително зададени прагове, за ценови риск като stop-loss, например, както по отделни позиции, така и за портфейла като цяло, но ежедневно следи нивото на ценовия риск и спад от 30 и над 30 на сто от първоначалната цена на закупуване, на която и да е от позициите, следва да се отчита като сигнал за предприемане на действия.

Чл. 12. Общият риск на портфейла се отчита чрез историческата му волатилност, измерена чрез стандартно отклонение.

Чл. 13. (1) Звеното за управление на риска следи текущо за ограниченията на инвестициите по групи финансови инструменти, като по този начин осигурява спазването на определената рискова политика на НИД.

(2) Всяко преминаване на зададените ограничения се докладва на оперативното ръководство на Дружеството на коригиращи действия.

V. КРЕДИТЕН РИСК И РИСК НА НАСРЕЩНАТА СТРАНА

Чл. 14. Кредитен риск е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена

ценна книга при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и неочаквани събития в държавите, в които те извършват дейност.

Чл. 15. НИД разглежда три основни вида кредитен риск, съответно контрагентен риск, сетълмент риск и инвестиционен кредитен риск.

Чл. 16. Контрагентният риск е свързан с неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки.

Чл. 17. (1) Сетълмент рискът, възниква от вероятността Дружеството да не получи насрещни парични средства или финансови инструменти от контрагент на датата на сетълмент, след като е изпълнил задълженията по дадени сделки към този контрагент.

(2) НИД измерва този риск чрез стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от стойността на управлявания портфейл. Не се включват сделките сключени при условие на сетълмент DVP (доставка срещу плащане) и на пазари с функциониращ клирингов механизъм.

Чл. 18. (1) Инвестиционен кредитен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена дългова ценна книга поради кредитно събитие при емитента на този инструмент.

(2) Кредитното събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др.

Чл. 19. (1) НИД извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансовите отчети на емитента; капиталовата му структура; обезпечението, в случаите когато има такова; управлението и репутацията на емитента.

(2) Експозициите, носещи кредитен риск се наблюдават текущо от Звеното за управление на риска и поне веднъж на тримесечие, както и при необходимост се докладват на оперативното ръководство, включително за предприемане на оптимизационни действия.

Чл. 20. (1) НИД прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна.

(2) Краткосрочната стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна включва:

1. Текуща и последваща оценка на кредитния риск на дълговите финансови инструменти в портфейла на НИД, чрез качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на емитента, обезпечението на емисията, управлението и репутацията на емитента или използване на присъдения му външен кредитен рейтинг;
2. Текуща и последваща оценка на кредитния риск на насрещната страна по извънборсови сделки посредством качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на контрагентите по извънборсови сделки, предоставеното обезпечението (в случай на наличие на такова), управлението и репутацията на съответния контрагент или използване на присъдения му външен кредитен рейтинг;
3. Проследяване стойността и честотата на неприключили сделки с даден контрагент;
4. Текущ контрол за спазване на законовите и приетите вътрешни лимити за концентрация към кредитен риск;
5. Постоянно наблюдение на развитието и взаимовръзките между пазарите и икономиката, което улеснява идентифицирането на потенциални рискове от концентрации на кредитен риск (както на ниво група, така и на самостоятелна основа) и факторите, които ги предизвикват.

(3) Дългосрочната стратегия за управление на кредитния риск и риска на насрещната страна включва:

1. Изграждане на адекватни системи за управление на информацията, които да позволяват идентифициране на концентрации на кредитен риск и риск на насрещната страна;
2. При необходимост, определяне на вътрешни лимити за концентрация на кредитен риск, в съответствие с инвестиционните цели и политика на НИД;
3. Преструктуриране на портфейла на НИД в случаите на установен риск от влошаване платежоспособността на даден емитент или контрагент или група емитенти или контрагенти и др.

VI. ОПЕРАЦИОНЕН РИСК

Чл. 21. Като компоненти операционният включва: вътрешни - свързани с организацията на дейността на НИД във връзка с управлението на портфейла му и външни - свързани с макроикономически, политически и други фактори, които оказват и/или могат да окажат влияние върху дейността на НИД.

Чл. 22. Звеното за управление на риска извършва оценка на операционният риск и го качествява обобщено като:

1. Нисък - когато всички рискове са покрити с адекватни контролни процедури с висока ефективност и липсват или са налице незначителни отклонения;
2. Среден - когато всички рискове са покрити в известна степен с контролни процедури с недотам достатъчна ефективност;
3. Висок - когато не всички рискове са покрити с контролни процедури и/или процедурите на предварителния контрол липсват или не действат ефективно, в резултат на което е нарушено спазването на принципите за добро управление и прозрачност.

Чл. 23. С цел по-точно разпределяне на операционните събития по рискови класове в зависимост от първопричината за тяхното възникване, в дейността на НИД, като потенциални могат да се идентифицират четири основни рискови категории:

1. Рискове свързани с персонал - грешки, недобронамереност, недостатъчна квалификация;
2. Технологичен риск - неадекватност на провежданите операции, липса на прецизност на методите на обработка на данните, ниско качество на използваните данни;
3. Риск на обкръжаващата среда - изменения в законодателството, политически изменения, изменения в данъчната система;
4. Риск от физическо вмешателство - грабеж, терористичен акт, незаконоуспорено проникване в информационната система, природни бедствия, пожар.

Чл. 24. (1) Като рискове свързани с персонала, се класифицират рисковете от загуби, касаещи възможността от грешки, недобронамереност, недостатъчна квалификация, неблагоприятни изменения в трудовото законодателство и т.н.

(2) Методите за управление на рисковете свързани с персонала включват:

1. Ясно дефиниране на вътрешни правила относно правата и задълженията на служителите;
2. Ясно дефинирани вътрешни правила за достъп до информационните системи и бази данни на НИД;
3. Регулярни обучения на персонала по различни теми;
4. ползване на външни препоръки, по отношение на източниците на риск и търсене на решения за управлението и минимизирането им;
5. Поддържане на отворени, открити комуникации между различните звена.

Чл. 25. (1) Като технологични се класифицират рисковете свързани със загуби, обусловени от несъвършенството на използваните технологии, неадекватност на провежданите операции, липса на прецизност на методите на обработка на данните, ниско качество на използваните данни.

(2) Методите за управлението на технологичните рискове включват:

1. Архивиране на информационните данни, използвани от НИД;
2. Установяване на бърза процедура за възстановяване на данни;
3. Организация и управление на достъпа на потребителите до различните информационни масиви на Дружеството.

Чл. 26. (1) Като рискове на обкръжаващата среда се класифицират рисковете свързани с възможните загуби, от изменения в средата от нефинансов характер, в която оперира НИД, включително изменения в законодателството, политически изменения, изменения в данъчната система и др.

(2) Методите за управление на рисковете свързани с обкръжаващата среда включват:

1. Поддържане на актуална база данни с нормативната регламентация, имаща отношение към дейността на НИД;
2. Използване на външни консултанти, в случай на необходимост за имплементиране на нормативните изисквания спрямо дейността на НИД;
3. Вземане на активно участие в публичните обсъждания по отношение планирани промени в нормативната уредба, касаеща дейността на НИД.

Чл. 27. (1) Рискове от физическо вмешателство - това са рисковете асоциирани със загуби, в следствие на непосредствена намеса в дейността на Дружеството, като грабеж, терористичен акт, незаконоуспорно проникване в информационната система и др. подобни.

(2) Методите за управление на риска от физическо вмешателство включват:

1. Осъществяване на 24-часово наблюдение и контрол на помещенията, в които се намират технологичните средства и архивите на НИД;
2. Профилактика на регулярна база на въведените системи за наблюдение и контрол;
3. Разработване на процедура за евакуация на служителите в случаите на непосредствено физическо вмешателство в дейността на НИД;
4. Установяване на процедура за докладване при инциденти.

Чл. 28. (1) НИД прилага краткосрочна и дългосрочна стратегия за управление на операционния риск, свързан с осъществяването на дейността си.

(2) Дългосрочната стратегия предвижда:

1. Идентифициране на основните рискови фактори и представянето им пред Съвета на директорите;
2. По целесъобразност, създаване на карта на процесите в НИД, както и правила за разпределението на задачите и отговорностите на звената, при всеки един от процесите;
3. Локализиране на точките, в които са концентрирани най-много събития;
4. Усъвършенстване на организацията, посредством създаване на ясни правила и инструкции за всеки един от процесите;
5. При необходимост, изготвяне на стратегия за редуциране на риска, чрез сключване на застраховки и други механизми за прехвърляне на риска.

(3) Краткосрочната стратегия за управлението на операционния риск включва:

1. Определяне на насоките, които трябва да бъдат следвани за идентифициране, оценка, наблюдение, контрол и намаляване на операционния риск, свързан с дейностите на НИД, както и определяне на организационната структура, заета със създаването и практическото прилагане на системата за управление на операционния риск;
2. Разграничаване на операционния риск от другите видове риск, посредством подробен анализ на бизнес процесите в Дружеството и установяване на фактите, свързани с разкриването, определянето и локализирането на източниците и концентрация на операционен риск.

Чл. 29. За оценка на операционния риск, чрез съпоставянето на идентифицираните рискови фактори се отчита влиянието им върху всеки вид осъществявана дейност в НИД. Така се определя и така наречената рискова зона, която е пресечната точка на риска с конкретната дейност. Там е съсредоточен операционният риск, който най-често подлежи на количествено измерване. Рискът се оценява от гледна точка на характеристиките - честота на възникване и степен на въздействие.

Чл. 30. При наблюдение на операционния риск, Звеното за управление на риска отчита всички операционни събития и действия, които носят ефективна загуба, както и такива с потенциална такава, надвишаваща 500 лв.

Чл. 31. Управлението на този риск включва стратегията по прилагането на правила уреждащи организационната структура и нивата на отговорност, както и съответни политики. Звеното за управление на риска може да извършва по-задълбочени анализи на рисковите фактори, както и да определя допълнителни методи за управление и редуциране.

VII. ЛИКВИДЕН РИСК

Чл. 32. (1) Като ликвиден риск се разглежда възможността от загуби от наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия.

(2) Звеното за управление на риска следи пазарните обеми на притежаваните от НИД инструменти и текущо отчита съответна информацията в тримесечни доклади.

Чл. 33. (1) За минимизирането на ликвидния риск НИД поддържа определено ниво на ликвидни средства (парични средства и краткосрочни депозити), които са най-малко равни на текущите и очакваните задължения за следващото тримесечие.

(2) При възникването на конкретна необходимост Дружество провежда и стрес тестове, които позволяват да се оцени ликвидния риск при извънредни обстоятелства.

(3) В срок до 30 дни след приключване на проведените стрес-тестове НИД уведомява Зам.-Председателя на КФН за резултатите от тях.

VIII. РИСК ОТ КОНЦЕНТРАЦИЯ

Чл. 34. Рискът от концентрация е свързан с надвишаване на съответните законови и вътрешни лимити при инвестиране във финансови инструменти.

Чл. 35. (1) С цел управление на риска от концентрация, НИД „Индустириален фонд“ АД, като инвестиционно дружество от затворен тип, стриктно спазва ограниченията за инвестиране, като процент от активите, съгласно чл. 187 от ЗДКИСДПКИ, а именно:

1. Инвестиции във финансови инструменти, допуснати до или търгувани на регулиран пазар, издадени от един емитент - до 20 на сто от активите;
2. Инвестиции във финансови инструменти, които се предлагат публично или за които има задължение да се иска допускане и да бъдат допуснати до или търгувани на регулиран пазар или друг организиран пазар, функциониращ редовно, признат и публично достъпен, издадени от един емитент - до 25 на сто от активите;
3. Инвестиции във финансови инструменти, които не се предлагат публично и за които няма задължение да бъдат допуснати до търговия на регулиран пазар или друг организиран пазар, функциониращ редовно, признат и публично достъпен, издадени от един емитент - до 15 на сто от активите на националния инвестиционен фонд, като общата стойност на инвестициите в такива финансови инструменти може да бъде до 50 на сто от активите;
4. Инвестиции в акции и дялове на предприятия за колективно инвестиране, които не се предлагат публично - общо до 30 на сто от активите;
5. Инвестиции в сертификати върху ценни (благородни) метали - общо до 15 на сто от активите.

(2) НИД може да надхвърли ограниченията по ал. 1, т. 1 за инвестиране във финансови инструменти, допуснати до или търгувани на регулиран пазар, издадени от един емитент в максимален размер до 40 на сто от активите, при условие че общата стойност на инвестициите в емитенти, във всеки от които НИД инвестира повече от 20 на сто от своите активи, не надвишава 60 на сто от активите му.

(3) Дружеството не може да придобиват повече от:

1. Петнадесет на сто от акциите без право на глас, издадени от едно лице;
2. Петнадесет на сто от облигациите или други дългови ценни книжа, издадени от едно лице;
3. Тридесет на сто от дяловете на една колективна инвестиционна схема, получила разрешение за извършване на дейност съгласно Директива 2009/65/ЕО, и/или друга колективна инвестиционна схема, независимо дали е със седалище в държава членка, или не, при условие че в проспекта на тази колективна инвестиционна схема е предвидено тя да не инвестира повече от 10 на сто от активите си в дялове на други колективни инвестиционни схеми, независимо от това дали са получили разрешение за извършване на дейност съгласно Директива 2009/65/ЕО, или не;
4. Петнадесет на сто от инструментите на паричния пазар, издадени от едно лице.

Чл. 36. (1) При превишение на инвестиционните ограничения, по причини извън контрола на НИД или в резултат на упражняване права на записване, Дружеството приоритетно, но не по-късно от 6 месеца от възникване на превишението, чрез сделки за продажба, привежда активите си в съответствие с инвестиционните ограничения, като отчита интересите на акционерите.

(2) В 7-дневен срок от извършване на нарушението, НИД уведомява КФН, като предоставя информация за причините за възникването и за предприетите мерки за отстраняването му.

IX. НАБЛЮДЕНИЕ И ПЕРИОДИЧНА ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ НА ВЪТРЕШНИТЕ ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Чл. 37. Дружеството прилага Правилата за управление на риска с цел постоянно наблюдение и оценка на риска на всяка позиция в портфейла си, съгласно чл. 166 от Наредба 44. НИД задължително оценява рисковете, свързани с портфейла си, използвайки данни за фиксиран период време (напр. месец, година и т.н.) като актуализира входящите данни.

Чл. 38. Съветът на директорите на НИД извършва поне веднъж годишно проверка на процесите по установяване и управление на риска, при което се извършва, най-малко проверка на:

1. Пълнотата на документацията, свързана с Правилата по управление на риска и организацията на Звеното за управление на риска;
2. Отчитането на рисковите фактори и целостта на информационните данни;
3. Методите за оценка на риска;
4. Обхвата на основните рисковете и утвърждаването на всички съществени промени в процеса на измерване на риска;
5. Точността и пълнотата на данните за позициите, точността и уместността на допусканията за волатилност и корелация, както и точността на оценката и изчисленията за чувствителност към риск;
6. Съвместимостта, навременността и надеждността на източниците на данни, включително независимостта на информационните източници;
7. Резултатите за валидност и точност на използваните методи.

X. ВИДОВЕ ДЕРИВАТИВНИ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ИЗПОЛЗВАНИ ЗА ХЕДЖИРАНЕ

Чл. 39. (1) НИД може да сключва сделки с деривативни финансови инструменти или с инвестиционна цел, съобразно инвестиционната му политика, или с цел управление на риска - за хеджиране срещу пазарен и кредитен риск.

(2) НИД може да сключва сделки с деривативни финансови инструменти, задълженията по които могат да бъдат изпълнени чрез парично плащане, при следните условия:

1. Базовите активи са ценни книжа, финансови индекси, лихвени проценти, валута или валутни курсове, в които НИД, може да инвестира съгласно инвестиционната си политика;
2. Деривативните инструменти са обект на надеждна и подлежаща на проверка ежедневна оценка и във всеки момент, по инициатива на НИД, могат да бъдат продадени, ликвидирани или закрити като позиция.

Чл. 40. (1) Конкретните рискове по деривативните финансови инструменти извън тези, свързани с рисковете носени от базовите активи, са следните:

1. **Управленски риск** - дериватите са силно специализирани инструменти, чието използване изисква разбиране както на базовия актив, така и на механизма на действие на самия дериват. Сложността на дериватите изисква адекватни средства за наблюдение на сделките с тях, анализ на специфичните рискове и способност да се прогнозира цените;
2. **Риск на лостовия ефект** - неблагоприятна промяна в цената на базовия актив, курс или индекс може да доведе до загуба на сума, по-голяма отколкото е инвестирана в деривативния инструмент. Някои деривати имат потенциал за неограничена загуба;
3. **Риск от погрешно оценяване** на - много от дериватите са сложни инструменти и често оценката им е субективна. Вследствие на това може да се претърпи загуба при покупка на надценени деривати.

(2) Основният механизъм за редуциране на риска, свързан с инвестициите в деривативни инструменти е диверсификация на портфейла и определяне на индивидуални лимити по видове деривативни инструменти.

Чл. 41. Основните рискове по деривативни финансови инструменти са свързани с рисковете, характерни за базовите инструменти, въз основа на които са конструирани, а именно:

1. **Пазарен риск** - рискът от промяна в стойността на деривативните инструменти, в резултат на промяна в лихвените проценти, цените, стойностите на индексите или валутните курсове, служещи като базови инструменти, въз основа на които са конструирани. Пазарният риск на хеджиращите инструменти се разглежда в съвкупност с риска на хеджираната позиция в портфейла. Определянето на пазарния риск на хеджиращите инструменти се прави във връзка със структурирането на хеджиращите сделки и поддържане на ефективен хедж.
2. **Кредитен риск на насрещната страна** - рискът от загуба, който възниква поради невъзможност на длъжника да изпълни задълженията си по сключения договор. Този риск е значително по-висок при извънборсовите деривати, тъй като сетълмента по сделките се уреждат директно с насрещната страна.
3. **Сетълмент риск** - риск, който носят контрагентите по сделки през периода на

сетълмента. Този риск е значително по-висок при търговията с инструменти на извънборсовите пазари. С цел намаляване му, страните по сделката могат да сключат двустранно споразумение за нетиране, което позволява да не се извършва реална покупко-продажба на базовите активи.

4. **Ликвиден риск** - риск от загуби, поради невъзможност да бъде закрита дадена позиция в случай на неблагоприятни и неочаквани пазарни изменения, без това да окаже съществено негативно влияние върху стойността на деривативния инструмент.
5. **Базисен риск при фючърсни договори** - вероятност за разширяване на спреда между пазарната и фючърсната цена на базовия инструмент, която възниква в случаите, когато характеристиките на хеджиращия инструмент се различават от тези на позицията, която се хеджира.
6. **Риск на лостовия ефект (ливъридж)** - Възможността за ливъридж или финансиране на определен процент от инвестицията със заемни средства, поражда риск от загуба на сума, надхвърляща инвестицията в съответния деривативен инструмент.

Чл. 42. (1) За измерване на риска, свързан с инвестициите в деривативни финансови инструменти НИД прилага метода на поетите задължения, последователно към всички позиции в деривативни финансови инструменти, включително и за вградените деривативни инструменти, независимо дали те се използват като част от общата инвестиционна политика за целите на намаляване на риска и ефективното управление на портфейла.

(2) При прилагането на метода, за изчисляване на общата рискова експозиция на НИД, стойността на всяка позиция в деривативен финансов инструмент се приравнява на пазарната стойност на еквивалентна позиция в базов актив.

(3) Изчисленията за съответните деривативни инструменти се извършват като се определя обща рискова експозиция, което включва:

1. Изчисляване на експозицията, възникнала от всеки отделен деривативен инструмент.
2. Идентифициране на споразуменията за нетиране или хеджиране, като за всяко нетиране или хеджиране се изчислява нетна експозиция както следва:
 - а) брутната експозиция е равна на сумата от експозициите към отделните финансови деривативни инструменти, след отчитане на нетирането;
 - б) ако споразумението за нетиране или хеджиране се отнася за позиции в ценни книжа, пазарната стойност на ценните книжа може да се използва за нетиране на брутната експозиция;
 - в) абсолютната стойност на резултата от калкулацията е равна на нетната експозиция.
3. Общата рискова експозиция е равна на сумата от:
 - а) абсолютната стойност на експозицията по всеки отделен деривативен инструмент, неучастващ в нетиращи или хеджиращи споразумения;
 - б) абсолютната стойност на нетната експозиция, получена след отчитане на нетиращите и хеджиращите споразумения.

(4) При изчисляване на общата си рискова експозиция, НИД може да вземе предвид споразумения за нетиране и хеджиране, ако тези споразумения не пренебрегват очевидни и съществени рискове и водят до явно намаляване на рисковата експозиция.

(5) Нетиране може да се извърши между деривативни финансови инструменти конструирани върху един и същ базов инструмент, независимо от датата на техния падеж, като позиции в ценни книжа (акции, облигации и др.) и деривативни финансови инструменти с базов актив съответните ценни книжа.

(6) Нетиране на позиции в деривативни инструменти с една и съща насрещна страна се прилага, ако може да се гарантира прилагането на споразуменията за нетиране с насрещната страна. Може да бъде извършено нетиране само на експозиции в извънборсово търгувани деривативни инструменти с една и съща насрещна страна и не може да се извършва нетиране с други експозиции към същата насрещна страна.

(7) Намаляване на експозиция към насрещната страна по сделка с извънборсово търгувани деривати, може да става чрез предоставяне на обезпечение. Предоставеното обезпечение трябва да бъде достатъчно ликвидно, а именно, ако може да бъде продадено на цена, която е близка до неговата оценка преди момента на извършване на продажбата.

(8) За използване на възможността за намаляване на общата си рискова експозиция, НИД следва да установи, че цената на хеджиращия и хеджиращия инструмент винаги се движат в противоположна посока и демонстрират силна отрицателна корелация, независимо от пазарните

условия.

Чл. 43. Оценката на риска, свързан с инвестициите в деривативни финансови инструменти, следва да отчита:

1. Пазарен риск - лихвеният, валутният и ценовият риск на базовите инструменти, измерени въз основа на съответните количествени методи.

За оценка чувствителността на цената на опциите и вариантите към различните рискови фактори, определящи цената им, се използват следните измерители:

- а) Делта - изменението стойността на опцията/варанта в резултат на промяната в цената на базовия актив;
- б) Тита - изменението в стойността на опцията с приближаване на датата на падежа, при константни други фактори;
- в) Вега - изменението в стойността на опцията спрямо промяната на волатилността.

2. Базисен риск - експозицията към базисен риск се измерва чрез разликата между текущата стойност на базовия актив и договорената му бъдеща цена.

3. Кредитен риск на насрещната страна - измерва се чрез пазарната стойност на вземането от съответния контрагент.

4. Сетълмент риск - измерва се чрез пазарната стойност, предмет на сетълмент по сделката.

5. Риск на лостовия ефект - измерва се с пазарната стойност на % ливъридж, договорен по сделката.

6. Ликвиден риск - измерва се чрез следната методика:

$\text{Max loss} = W \times S \times 1/2$, където:

W е пазарната стойност на деривативния инструмент,

S е спредът между цена продава и купува, разделен на средната цена

$$S = \frac{[P(ask) - P(bid)]}{P(mid)}$$

Чл. 44. Рисковете свързани с позициите в деривативни финансови инструменти се изчисляват, като се вземат предвид текущата стойност на базовите активи, рискът на насрещната страна по сделката с деривативния финансов инструмент, бъдещите колебания на пазара, както и необходимия период от време за закриване на позицията.

Чл. 45. (1) При хеджиране на открити позиции с деривативни финансови инструменти, НИД се съобразява с ограничението, че стойността на базовия актив на всяка отделна хеджираща позиция не може да превишава стойността на актива в портфейла към момента на сключване на сделката. Размерът на позициите в деривативни финансови инструменти, в които НИД инвестира с **цел управление на риска** зависят от ефективността на хеджирането.

(2) Размерът на позицията в деривативни инструменти се определя, като се взема предвид и следното:

1. Основен фактор, който определя ефективността на хеджиращите сделки е избора на хеджиращ инструмент, с базов актив или активи, които осигуряват най-добра корелация между цената на хеджиращия инструмент и цената, която стои в основата на съответния риск, който се хеджира.

2. Хеджирането се счита за високоефективно, ако в началото и по време на неговото съществуване се очаква измененията в справедливата стойност или паричните потоци на хеджирания актив да бъдат почти напълно компенсирани посредством измененията в справедливата стойност и паричните потоци на хеджиращия инструмент, а конкретните резултати да са в рамките на 80-125 %.

Чл. 46. (1) НИД води и съхранява отчетна информация по видове хеджиращи сделки и при управление на позициите си ежедневно следи и оценява ефективността на хеджирането.

XI. СЧЕТОВОДНИ ПРОЦЕДУРИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Чл. 47. Посредством установени в Дружеството счетоводни процедури, се осигурява адекватното събиране, обработване и представяне на достоверна, систематизирана и навременна информация, с цел установяване на степента на изоженост на риск, което е предпоставка за недопускане на концентрация на рискове и понасяне на финансови загуби.

Чл. 48. Счетоводните процедури осигуряват подходящо структуриране на финансово-счетоводната информация за целите на управление на рисковете от НИД, посредством

детайлизиране и адекватно групиране на информацията от първичните счетоводни документи и счетоводните регистри.

Чл. 49. Прилаганите от НИД счетоводните процедури осигуряват:

1. Спазване на установената в Дружеството счетоводна политика;
2. Вярно, точно и своевременно отчитане на стопанските процеси;
3. Осигуряване на необходимия информационен поток към счетоводното звено;
4. Навременност на подаваната на първична счетоводна информация;
5. Структуриране на индивидуалния сметкоплан за целите на получаване на необходимата счетоводна информация;
6. Взаимодействие със Звеното за управление на риска, с цел получаване на вярна и навременна информация за степента на изложеност на риск;
7. Използване програмни продукти, целящи автоматизиране на процесите, систематизиране на информацията, улесняване достъпа на данните от първичните документи и източници и надеждното им архивиране;
8. Своевременно отчитане на всички операции и преоценка на позициите в портфейла на НИД, съобразно нормативните изисквания и възприетата счетоводна политика;
9. Навременни коригиращи действия при допускане на отчетни грешки от различно естество;
10. Възможност за контрол от страна на оперативното ръководство;
11. Надеждно съхраняване и архивиране на информационните масиви.

Чл. 50. Като елемент на счетоводните процедури, НИД установява източниците на ценова информация и данните които ще се ползват за ежемесечна преоценка на позициите в портфейла, като за всяка отделна позиция, за която няма пазарна цена и текущи котировки, се определя метод за пресмятане на справедливата стойност.

ХП. АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

Чл. 51. С приети от НИД „Индустриален фонд“ АД изрични вътрешни правила, се урежда вътрешната организация и отговорностите, включително административните процедури за:

- а) идентифициране, събиране и разпространяване в подходяща форма и срокове на надеждна и достоверна информация;
- б) ефективна комуникация по хоризонтална и вертикална линия и на всички йерархични нива;
- в) механизми за разрешаване и одобряване;
- г) процедури за разделяне на отговорностите;
- д) организация за достъп до информацията;
- е) управление на ресурсите.

Чл. 52. С вътрешните си правила НИД урежда организационната структура и дейност на Дружеството, включително съответната, касаеща управлението на риска.

Чл. 53. Като част от административните процедури, в срок до 20-о число на месеца, следващ съответното тримесечие, за което се отнася, специализираното Звено за управление на риска изготвя и представя на оперативното ръководство отчет за състоянието на рисковите експозиции, с цел оценяване на риска на всяка позиция и портфейла на НИД. Отчетът съдържа и информация за спазването на определените лимити, както и предприетите, при необходимост мерки за ограничаване на рисковите позиции.

Чл. 54. (1) Съветът на директорите на Дружеството извършва ежегодно оценка, контрол и периодичен преглед на адекватността и ефективността на Правилата за управление на риска, степента на спазването им, както и на адекватността на мерките, предприети за отстраняване на недостатъците в процеса на управление на риска.

(2) Въз основа на извършената оценка и при необходимост от внасяне на промени в Правилата за управление на риска, Съветът на директорите на НИД приема съответни изменения, които се представят в КФН за одобрение, по реда на чл. 18, ал. 1 и ал. 2 ЗДКИСДПКИ, в срок не по-късно от 7 дни след датата на приемането им.

Чл. 55. (1) НИД разкрива публично най-малко веднъж годишно информация със следното съдържание:

1. Информация относно целите и политиката във връзка с управлението на рисковете поотделно за всеки риск, която включва:

- а) политики и процедури за управление на различните видове риск;
 - б) структурата и организацията на звеното за управление на риска;
 - в) обхват и характер на системите за отчет и измерване на риска;
 - г) политиките за хеджиране на риска чрез деривативни инструменти и неговата редукция, както и политиките и процедурите за наблюдение на постоянната ефективност на процесите по хеджиране и редукция на риска;
2. Информация относно използваните методи за оценка на всеки вид риск, както и описание на съответните вътрешни и външни показатели, които се вземат предвид при прилагането на метода на измерване.
- (2) Информацията по ал. 1 се разпространява чрез интернет страницата на НИД, в срок до един месец от извършване на прегледа.

XIII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящите Правила са приети с решение на Съвета на директорите от 03.02.2020 г. и влизат в сила считано от същата дата.

§ 2 Същите отменят действащите Правила за оценка и управление на риска, първоначално приети на 26.06.2007 г. и последно изменени на 01.07.2014 г.

§ 3. При противоречие между Правилата и изричен нормативен акт, се прилагат разпоредбите на нормативния акт и без да е необходима незабавна актуализация, освен ако законът не предвижда друго.